

BILAGA 2: Erfarenheter av Nackas medlemskap i det europeiska nätverket Eurocities

Bakgrund

Eurocities är i ett nätverk för Europeiska städer. Ett fullvärdigt medlemskap kräver att staden har 250 000 invånare, vilket ger tillgång till Eurocities samtliga fora samt möjlighet att kandidera till Eurocities styrelse. Mindre städer, som Nacka, kan delta som associerad partner i något eller några av nätverkets sex tematiska forum. Nätverket har ca 140 medlemmar och ca 40 associerade partners (2017).

Eurocities sex forum är:

- Miljö (Environment)
- Ekonomisk utveckling (Economic development)
- Kultur (Culture)
- Sociala frågor (Social affairs)
- Mobilitet (Mobility)
- Kunskapssamhället (Knowledge society)

Nacka kommun har sedan 2014 varit med som associerad partner i nätverket Economic Development Forum (EDF), som vid den tidpunkten var det forum som bäst täckte områden av intresse för Nackas utveckling; framför allt satsningen på att bygga stad, utveckling av kundvalsmodellen samt insatser inom arbetsmarknadsområdet. Då bestod EDF av sex arbetsgrupper:

- Entreprenörskap & små och medelstora företag (Entrepreneurship & SMEs)
- Innovation (Innovation)
- Internationella ekonomiska relationer (International economic relations)
- Integrerad stadsutveckling (Integrated urban development)
- Storstadsområden (Metropolitan areas)
- Sammanhållningspolitik och strukturfonder (Cohesion policy)

Efter deltagande i delar av Eurocities Miljöforum bedömdes även detta forum som relevant för Nackas verksamhetsutveckling; för att inhämta kunskap om miljömässiga lösningar bland systerstäder i Europa, utbyta tips och erfarenheter samt få nyheter om kommande EU-initiativ med bäring på miljö- och stadsplanering. I mars 2016 upptogs Nacka kommun som associerad partner i Eurocities Environment Forum.

Miljöforumet innefattar arbetsgrupperna:

- Vatten (Water)
- Avfall (Waste)
- Buller (Noise)
- Grönområden och biologisk mångfald (Green areas and biodiversity)
- Luftkvalitet, klimatförändringar och energieffektivitet (Air quality, climate change and energy efficiency)

Forumet genomför vardera ca två konferenser/år och däremellan arrangerar forumens arbetsgrupper kompletterande möten.

Det huvudsakliga syftet med medlemskapet är att ge Nacka möjligheter till omvärlds- och intressebevakning, verksamhetsutveckling genom nätverksarbete samt utbyte av kunskap och innovativa lösningar med andra städer i Europa.

Förnyelseenheten koordinerar medlemskapet i Eurocities, men för den verksamhetsmässiga vinningen är det av vikt att berörda enheter engagerar sig i adekvata forum och arbetsgrupper samt löpande analyserar huruvida medlemskapet ger verksamheten rätt förutsättningar för utveckling i linje med kommunens fyra övergripande mål.

Nackas deltagande

Den årliga konferensen

Detta är det årliga tillfälle då alla fora träffas samtidigt och huvudmålgruppen för mötet är politiker. Ledande tjänstemän och EU/Internationella handläggare deltar också. Nacka har varit representerade vid tre av fyra årliga konferenser sedan medlemskapet. Nacka har deltagit med kommunalråd, tjänstepersoner och internationell samordnare. Årets konferens i Ljubljana på temat "Cirkulär ekonomi", var första gången sedan medlemskapet i Eurocities där ingen från Nacka deltog.

Erfarenheterna från de årliga konferenserna har varit goda, även om 2016 års konferens i Milano inte riktigt nådde upp till tidigare års kvalitet. Huvudtalarna har hållit hög klass, politiker och tjänstemän har fått möjlighet att diskutera gemensamma utmaningar med europeiska kollegor. Hittills har det främst varit representation från Arbetet -och företagsnämnden/enheten vid årsmötet och en målsättning framöver kan vara att få ett bredare politiskt deltagande vid den årliga konferensen. Genom att inom ramen för Eurocities dela med oss av kommunens erfarenheter och kunnande får Nacka kommun i sin tur inspiration av arbetet i andra dynamiska och växande städer runt om i Europa.

Cooperation platform

Detta årliga möte riktar sig till städernas internationella samordnare och kontaktpersoner. Vid mötet ges möjlighet att diskutera och utbyta erfarenheter med varandra men framförallt ges uppdateringar kring nätverkets utveckling. Nacka har deltagit vid två tillfällen med

internationell samordnare. Erfarenheterna från Cooperation platform är över lag goda och framförallt det senaste mötet stod ut som mycket informativt och välordnat, med stor lyhörddhet och fokus på medlemmarnas önskemål om vidareutveckling av nätverket. Även vid detta möte skapas viktiga relationer med europeiska städer, men även med andra svenska städer/kommuner som också är medlemmar i Eurocities.

Forumkonferenser

Dessa konferenser riktar sig till specialister inom de områden som forumen och underliggande arbetsgrupper fokuserar på. Av Eurocities sex tematiska forum har Nacka valt medlemskap i Economic development forum (EDF) samt Environment forum (EEF). Forummötena ger möjlighet att utbyta tips och erfarenheter med europeiska systerstäder samt för Nackas del inhämta nyheter om kommande EU-initiativ med bäring på näringslivsfrågor, miljö och- stadsplanering.

Economic development forum (EDF) utgör en plattform för utveckling inom innovations- och ekonomiska utvecklingsfrågor, på lokal, nationell och EU-nivå. Nacka har representerats på sju av de åtta EDF-konferenserna som genomförts sedan kommunen gick med i forumet 2014. Dessutom var Nacka i samarbete med Stockholm och Solna värd för höstmötet 2016. Huvudtemat var hur lokalt tillväxt -och näringslivsarbete kan främja integration. Ett 80-tal deltagare från 33 städer diskuterade utmaningar och tog del av varandras exempel på framgångsrika metoder och arbetssätt.

Nacka har deltagit med bland annat kommunalråd, näringslivsutvecklare, rektor vuxenutbildning och internationell samordnare. Mötet som hölls i Nacka/Stockholm/Solna gav även möjlighet för ett bredare deltagande med i första hand kollegor från arbete -och företagsenheten.

Environment forum (EEF) stöder städer i deras ansträngningar att skapa en bättre miljö genom ny kunskap om miljömässiga lösningar. På miljösidan har miljöutredare, avfallsingenjörer samt enhetschef avfall hittills deltagit vid tre konferenstillfällen. Vid det senaste mötet i Essen deltog både avfalls -och bullerexpert från Nacka.

Erfarenheterna från framförallt EDF-mötena, är att det övergripande temat ofta varit ganska brett med en mängd olika inriktningar och där en del moment därför känts mindre relevanta, beroende på inriktning och intresse, hos den som deltagit. Till det kommer att arbetsgruppernas olika teman och fokusområden också har vävts in i programmet. EDF har haft en del strukturella och organisatoriska problem som blev väldigt tydliga i samband med att Nacka/Solna/Stockholm var värd för höstmötet 2016. Reflektioner och förbättringsförslag delades med Eurocities team och användes glädjande nog redan vid planeringen av nästkommande konferens i San Sebastian där tyvärr ingen från Nacka hade möjlighet att delta.

De tjänstepersoner från Nacka som hittills deltagit på forummöten har upplevt mötena som givande med stora möjligheter att utbyta erfarenheter, knyta kontakter och marknadsföra Nacka. Slutsatsen är att städer spelar en viktig roll för att möta Europas utmaningar och att

bättre lösningar utvecklas genom samarbete städer emellan. Samarbeten och nätverk ger en stabil grund för långsiktigt kunskaps och erfarenhetsutbyte samt målinriktat samarbete.

Arbetsgruppsmöten

Varje enskilt fora består av ett antal underliggande arbetsgrupper som också träffas ett antal gånger per år. Huvudmålgrupp för dessa möten är specialister inom de områden som de olika arbetsgrupperna fokuserar på. EU/Internationella handläggare deltar ibland också.

Inom ramen för Economic Development Forum har Nacka hittills framförallt engagerat sig i arbetsgruppen Integrated Urban Development (IUD) och under 2016 också innehaft ordförandeskapet för denna arbetsgrupp. Här har bland annat drivits ett tvåårssamarbete under arbetsnamnet "Edge-of-Center Transformation". Upplägget har varit att städerna (Oslo, Stockholm, Nacka, Wien, Göteborg, Brno och Amsterdam) deltagit med planerare eller stadsutvecklingsstrategier i ett tätare erfarenhetsutbyte med studiebesök till städernas pågående projekt, som kollegialt bollplank samt fördjupning inom gemensamma utmaningar. Ambitionen har varit att bredda perspektiven och få in ekonomiska och sociala aspekter på storstadstillväxten. Projektet slutredovisades i Bryssel i juni 2017.

Erfarenheterna från detta projekt är mycket goda. En form som inte har krävt administrativt krångel samtidigt som det har gett konkret input till respektive stads projekt. Denna form är att rekommendera framöver om möjlighet skulle ges. Tjänstepersoner från enheten för anläggningsprojekt och förnyelseenheten har representerat Nacka under hela projektet. Under mötet i Nacka/Stockholm deltog också kommunikationsenheten samt kommunens stads kreatör. Utmaningen som diskuterades var utvecklingen av Värmdövägen till stadsgata. Verksamhetsnyttan för Nacka hade blivit än större om expertis från övriga delar av stadsbyggnadsprocessen haft möjlighet att delta mer aktivt, vilket inte var fallet denna gång.

Från miljöenhetens perspektiv har arbetsgrupperna för grönstruktur och biologisk mångfald samt avfall hittills varit av störst intresse att bevaka för att i ett tidigt skede kunna hantera miljöfrågorna när Nacka expanderar och staden växer fram. Vid senaste mötet bevakades arbetsgruppen buller och avfall som också hade en gemensam session om buller i samband med avfallshantering. Något man tänkt spinna vidare på genom att skapa ett samarbete mellan miljöenheten och Nacka vatten och avfall för att se till att avfallshanteringen utvecklas utan att skapa mer bullerstörningar än nödvändigt. Inför nästa möte planerar också Nacka, Stockholm och Göteborg att även att hålla en gemensam presentation kring buller.

Eurocities i förändring

Under de dryga tre åren som Nacka varit medlem har förändringar genomförts framförallt inom Economic Development Forum. Våren 2016 lyftes de arbetsgrupper som fokuserar

på urbana frågor från forumet och lades tillsammans med andra urbana arbetsgrupper i ett tvärssektoriellt urbant block som spänner över samtliga forum.

Kvar i EDF finns nu tre arbetsgrupper:

- Attraktiva städer & Internationella ekonomiska relationer
- Entreprenörskap och små & medelstora företag
- Innovation

I det tvärssektoriella urbana blocket finns arbetsgrupperna:

- EU:s urbana agenda
- Sammanhållningspolitik och strukturfonder
- Integrerad stadsutveckling
- Storstadsområden
- Kreativt medborgarskap

Ytterligare tvärssektoriella arbetsgrupper är:

- Europeisk grannskapspolitik och utvidgning
- Livsmedel/mat policy
- Offentliga tjänster och offentlig upphandling

Nacka har möjlighet att delta i samtliga tvärssektoriella arbetsgrupper, något som i dagsläget inte utnyttjas. I och med omstruktureringen inom EDF har kommunen inte längre något deltagande i arbetsgrupperna för stadsutveckling.

Ett större förändringsarbete, på temat ”Building a Eurocities fit for the future”, har även initierats för att vidareutveckla organisationen så att den svarar mot medlemmarnas behov och önskemål. Stockholms Stad är sedan senhösten 2016 vice-ordförande i styrelsen (ExCom) och drivande i förändringsarbetet.

Reflektioner inför framtiden

Trots kommuns litenhet i sammanhanget har Nacka vid ett flertal tillfällen fått möjlighet att ta plats på scen. Nacka kommun har vid flera tillfällen presenterat både kundvalet och olika satsningar inom arbetsmarknadsområdet, innehaft ordförandeskapet för arbetsgruppen för stadsutveckling, varit en av de drivande parterna i projektet Edge of Center Transformation, stått värd för EDFs höstkongress samt på Miljöforummöte varit inbjudna att presentera ekosystemtjänster. Under det senaste miljöforumet i Essen presenterade Nacka även arbetet med Miniåtervinningscentraler.

Sammantaget har nätverket motsvarat förväntningarna att vara den plattform där Nacka har möjlighet att möta och ta del av utvecklingen i andra europeiska storstadsområden, fungera som en arena för kunskaps – och erfarenhetsutbyte samt kompetensutveckling av hög

kvalitet. En liten kommun som Nacka har dock begränsade resurser och ibland svårt att delta i forummöten och arbetsgrupperna i någon större omfattning. Ingen expert har hittills haft möjlighet att aktivt och mer långsiktigt engagera sig i någon specifik arbetsgrupp.

Som alla nätverk bygger också Eurocities på viss kontinuitet i deltagandet för att skapa och utveckla långsiktiga relationer. Det tar tid att sätta sig in i struktur och arbetssätt och Eurocities är en stor apparat där man lätt kan känna sig vilsen. Nacka är relativt små i dessa sammanhang men kommunen har arbetat upp ett förtroendekapital som fortsatt kan användas. Trots att Nacka är betydligt mindre än de flesta medlemsstäderna är intresset stort för hur kommunen utför medborgarservice och tacklar olika utmaningar. Samarbetet med Stockholm och Solna har varit värdefullt för att kunna få vara med i större sammanhang (bland de stora städerna...) samt för fortsatt utbyte av erfarenheter även på hemmaplan. Att vara med i projekt, besöka andra städer och bilda nätverk/kontakter ger en värdefull kompetenshöjning för de deltagande tjänstepersonerna och bidrar till att Nacka utvecklas i linje med de fyra övergripande mål. Slutsatsen är att städer (små som stora) spelar en viktig roll för att möta Europas utmaningar och att bättre lösningar utvecklas genom samarbete städer emellan. Samarbeten och nätverk som Eurocities ger en stabil grund för långsiktigt kunskaps och erfarenhetsutbyte samt målinriktat samarbete och ska bidra till Nackas ambition om att *Vara bäst på att vara kommun.*

För bästa utnyttjande av de möjligheter nätverket ger vore det en klar fördel om tjänstepersoner med expertkunskaper tydligare kopplades till de olika forumen och arbetsgrupperna för att fånga upp spaningar och erfarenheter från den internationella arenan samt integrera det internationella perspektivet i verksamheten. Vinningen blir som störst när berörda enheter engagerar sig i adekvata forum och arbetsgrupper och att erfarenheter på ett strukturerat sätt kan delas med resten av organisationen.

En tydligare intern struktur för erfarenhetsöverförning behövs, så att erfarenheter och kontakter från genomförda internationella resor bättre kan utnyttjas av fler verksamheter i organisationen.

Bedömningen är att Nacka kommun tills vidare fortsätter att vara medlemmar i Eurocities, och att Environment och Economic development även fortsatt är de mest relevanta forumen för Nacka. EDF's tydligare fokusering på arbetsmarknadsrelaterade frågor gör det dessutom lättare att identifiera rätt deltagare för framtida möten. Utifrån erfarenheterna hittills har stadsplaneringsprocessen haft begränsade möjligheter att engagera sig i Eurocities, men möjligheten kvarstår att delta i de urbana arbetsgrupperna även om dessa numera inte längre ingår i EDF. I linje med visionen om öppenhet och mångfald behöver kommunen vara öppen för beprövad erfarenhet från andra håll, inspireras till utveckling inom kommunens olika verksamheter, synas och samarbeta internationellt.